

Moštěnský Zpravodaj

2/2021

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

Autobus: Horní Moštěnice - Přerov, aut. st., Jednota

Beňov, jede:	P	S	P	P	S, N	P	S	P	N	P
H. Moštěnice	5:04	5:09	6:07	7:15	7:24	9:49	10:49	11:19	13:04	13:24
Přerov	5:14	5:17	6:19	7:27	7:34	9:57	10:59	11:29	13:14	13:34
	S	P, š	S, N	P	P	N	P	P	N	
	13:29	14:44	15:39	15:49	17:09	17:29	18:21	21:19	21:29	
	13:39	14:54	15:49	15:59	17:19	17:39	18:31	21:29	21:37	

Kostelec, jede:		P	P, š	P	S, N	P	P	S, N	P	
H. Moštěnice	5:04	6:18	7:09	7:23	9:07	10:29	13:15	13:24	15:45	
Přerov	5:15	6:30	7:20	7:37	9:15	10:40	13:27	13:35	15:55	
		P								
	17:28	19:26	21:10							
	17:40	19:35	21:20							

Zlín, jede:				S, N	P	P	S, N			
H. Moštěnice	7:05	8:14	12:12	13:51	14:28	15:38	15:50	17:51		
Přerov	7:18	8:25	12:20	14:00	14:35	15:48	16:00	18:00		

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Horní Moštěnice - Přerov

		P, S					P			
H. Moštěnice	5:12	6:14	7:11	8:20	10:20	12:15	13:20	14:15		
Přerov	5:16	6:18	7:15	8:24	10:24	12:19	13:24	14:19		
	P		P							
	15:11	16:20	17:11	18:15	20:14	22:14	23:10			
	15:15	16:24	17:15	18:19	20:18	22:19	23:14			

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

když jsem minule psal příspěvek do Zpravodaje (15. 12. 2020), ani ve snu mě nenapadlo, jak hluboce jsem se mýlil, když jsem uváděl, že to nejhorší s pandemií COVID už máme snad za sebou. Opak je pravda. Celá naše republika se zmítá v pandemické krizi, denně na ni umírají stovky občanů, nemocnice praskají ve švech a naši vrcholní politici nejsou schopni se domluvit ani na tom, aby vyhlásili nouzový stav a v této kritické době táhli za jeden provaz!

V této vyhrocené době je spíše utopie plánovat a připravovat nějaké kulturní nebo sportovní akce v obci. Mrzí mě to o to více, protože v letošním roce si připomeneme kulaté výročí – 880 let od první písemné zmínky o obci Horní Moštěnice (uvádím v jiném článku).

Nemohu zde ale nevzpomenout alespoň takovou malou příjemnou věc, a to že na únorovém jednání zastupitelstva obce bylo odsouhlaseno udělení Ceny obce Horní Moštěnice za rok 2020 pro p. Josefa Procházku, za dlouholetou aktivní a obětavou práci při pořádání a zajišťování sportovních a kulturních akcí pod záštitou TJ Sokol Horní Moštěnice a Klubu pro starší a pokročilé. Blahopřejeme.

A co v oblasti investic?

V návaznosti na pokles daňových příjmů musela být i tato oblast zkorrigována a plánované stavební akce budou realizovány dle toho, na co obec bude mít v průběhu roku finance.

Od února letošního roku byla Povodím Moravy zahájena velká investiční akce – odbahnění a zpevnění Mlýnského náhonu (říka). V současné době se odstraňují dřeviny podél břehů tohoto toku. Od poloviny roku do konce roku 2022 bude následovat vybagrování a odvoz nánosů a poté zpevnění břehů a dna toku. V nejbližší době budou zahájeny práce na rekonstrukci chodníků v ulici Zámostí, v ulici Palackého a vybudování nového chodníku na škváráku. V polovině roku se rozeběhne realizace nového chodníku a zpevnění komunikace včetně veřejného osvětlení v ulici Pod Skalkou. Na podzim tohoto roku je v přípravě výstavba inženýrských sítí a zpevnění komunikace k výstavbě nových rodinných domů v lokalitě Pod Skalkou. Po vydání stavebního povolení bude taktéž zahájena výstavba dvou obecních nájemních bytů v přízemí budovy pošty. Z těch menších akcí je v plánu do konce roku realizace oplocení zadní části areálu ZŠ a MŠ a, pokud to finance dovolí, rekonstrukce nádvoří ZŠ.

Kromě běžných výdajů sloužících na zajištění chodu obce a běžných oprav komunikací a chodníků to budou ty nejdůležitější investice v letošním roce.

Na závěr Vás znovu požádám o důsledné dodržování všech vládních opatření a nařízení, včetně všech hygienických zásad!!! Děkuji.

Pozn.: Děkuji Vám všem, kteří jste vyjádřili poděkování a pochvalu za distribuci ochranných respirátorů pro všechny občany obce. I když jsme tímto rozdali občanům téměř 30 tisíc respirátorů a odčerpali finance z rozpočtu obce, jsem přesvědčen – a se mnou i celá rada obce, že je to v současné době ta nejlepší investice pro Vás, občany Horní Moštěnice.

Vážení občané, přeji Vám všem pevné zdraví v této nelehké době!

Ing. Vladimír Martínek
starosta obce

Z HISTORIE OBCE

Stavby obytných budov, jejich zařízení a způsob bydlení – pokračování

Téměř všechny staré domy jsou u nás omítnuty a zalíčeny, většinou světlým okrem, zeleně nebo bíle. Neomítnuty jsou starší selské usedlosti z pálených cihel a také dva domy z vepřovic.

Starší omítky z vápna a „ostrého“ říčního písku jsou celkem hladké, jen kolem oken bývá vystouplé ozdobené orámování, často jen v horní polovině okna. Nové omítky jsou většinou brizolitové a různě zbarvené. Převládá barva zelená, ale jsou i šedé, béžové a červené. Na třech domech (č. 9, 180 a 252) se objevil v posledních letech na zeleném brizolitovém podkladě po celé délce průčelí sádrový bílý pás s vyškrabaným květinovým vzorem. Je to celkem málo podařený pokus o grafito lidové umělce – fasádníka ze Slovácka.

Nové domky z pálených cihel jsou většinou dosud neomítnuty. Dále jsou neomítnuty dva domky z bílých cihel a 30 domků z červených cihel.

Sokle – podezdívky – jsou na starších domech omítnuté a zalíčeny tmavší barvou (hnědou, černou), domky s brizolitovou omítkou mají sokle z kameniny (ponejvíce šedé). Domky rustikální v Chaloupkách se povětšinou času nerozvíjely a ustrnuly podnes na původním základním půdorysu. Neměly ani vrchní komíny, a proto měly kalenici (znečištění) rovnou.

Nověji stavěné nezemědělské domky (rodinné) od počátku tohoto století asi do roku 1930 se už svým půdorysem liší od staveb hanáckého typu. Mají většinou na jedné straně úzkou chodbu nebo široký průjezd, z nichž se vchází do kuchyně a dále do světnice, případně do spížíky a do druhé menší světničky.

Těsně před 2. světovou válkou a po ní staví se u nás téměř výhradně rodinné domky vilkového typu s podkrovím.

Také se dnes provádí mnoho adaptací jak uvnitř domů (zavádění vody, etážové topení, zřizování koupelen apod.), tak i zvenčí nadstavbami podkroví nebo prvního patra,

vsazování velkých troj až čtyřkřídlových oken aj. Je to neklamný důkaz zvyšující se životní úroveň obyvatelstva a jeho dobrých hmotných poměrů.

Ještě dodáváme celkový pohled na naši vesnici před asi 130 lety. Klidná horizontální linie selských usedlostí byla přerušena vertikálně dvěma řadami topolů při silnici. Před domy až k cestě byla náves porostlá jen trávnikem nikdy nesetým ani nekoseným (z mochny husí). Ten byl oživen pasoucími se husami a skotačícími dětmi. Sem tam, přiznejme si to, z mnohých statků volně vytékala „hnojůvka“ přes každoročně opakované zákazy obecního výboru. Před některými domy stál ojedinělý ovocný strom, jako dosud před číslem 60. Jinak celkem klidná náves byla ráno, v poledne a k večeru, v době napájení dobytka, oživena hloučky rokujícími u veřejných studní. Celé dnešní Tyrsovo náměstí a Revoluční ulice k Moštěnce byly asi o 1 cm níže, takže byly bažinaté a trpěly téměř každoročně jarními zátopami vylévající se Moštěnky. Hlavní silnice proto musela býti tvrzena moštinami.

Zámek, park a celý areál poplužního dvora měl už tehdy dnešní půdorys. Tam, kde je dnes kulturní jizba šlechtitelské stanice, byl panský šenk, kde se čepovalo pivo z panského pivovaru.

Převzato z kroniky obce 1962

880 LET OD PRVNÍ PÍSEMNÉ ZMÍNKY **OBCE HORNÍ MOŠTĚNICE**

Obec leží cca 4 km jižně od Přerova, na posledním výběžku Hostýnské vrchoviny v nadmořské výšce 206 - 220 m nad mořem a v současné době má 1690 obyvatel. Katastr obce se rozkládá na 982 ha a protéká jím řeka Moštěnka, která se za starodávna jmenovala Stvola (staroslovanský název druhu vrby, která na břehu této řeky rostla), také je uváděno u tohoto toku název Bystřička (v horním části) anebo říčka Hostýnská.

Název obce se uvádí v roce 1141 jako Moscenica, v roce 1274 jako Mosniz, v roce 1390 jako Moszenicz. Pravděpodobně je odvozen od názvu řeky nebo také je uváděno, že Moštěnice znamená tok protékající pod mosty. Přívlastek Horní je zaznamenán až v roce 1692 na rozlišení od Dolní Moštěnice (Kyjovsko), a to patrně proto, že vzhledem k toku Moravy leží Dolní Moštěnice níže než Horní Moštěnice.

Jiné vysvětlení říká, že krajina kolem řeky Moštěnky prý bývala za stara velmi bažinatá a asi 2 - 3 m níže položená než dnes. Proto musela být cesta, která byla od pradávna silně frekventovaná, zpevňována nebo tvrzena napříč kladenými silnějšími dřevy a větvemi – „moštinami“ (od slova most). Odtud prý název obce Moštěnice. Mimo jiné, na zbytky moštin se přišlo při kopání kanalizačních příkopů v roce 1961.

Jiný název dřevěného vyztužení cest byly hatě. Odtud zase pochází název polní tratě „Záhatí“. Katastr obce leží na prastaré „jantarové stezce“, vedoucí ze Středomoří přes Vídeň, Moravskou branou až k Baltskému moři. Dá se tudíž předpokládat, že byla obydlena již dlouho před naším letopočtem.

První písemné zprávy o obci jsou z roku 1141, kdy se připomíná, že Moštěnice byla přifařena do Přerova. Moštěnice byla od pradávna zboží církevní, patřící olomoucké kapitule. Ta udělovala Moštěnici jako léno dědičné různým šlechticům. K ochraně těchto biskupských statků byl postaven počátkem 13. století hrad „Štulbach“, asi 1 km na východ od vesnice u řeky Moštěnky. Podle hrobů skrčenců, které zde byly nalezeny, a podle názvu vrby (Stvola) se dá usoudit, že původní obyvatelstvo bylo slovanské, ale prvními lenními pány byli Němci, které Přemyslovci do země zvali. Ti pojmenovali nový hrad z poloviny česky a z poloviny německy – „Stvolabach“. Jako první z majitelů byli bratři Jindřich a Gunter z Brandýsa, kteří dostali Štulbach od biskupa Bruna ze Schauenburku (1245 - 1281). Hrad byl pobořen pravděpodobně za česko-uherských válek v 70. letech 15. století. Vesnice Štulbach, která ležela západně od hradu, na místě dnešního bývalého mlýna, zanikla z neznámých příčin po roce 1565, kdy se naposledy uvádí při předání léna Jáchymu Zoubkovi ze Zdětína. Zbytky hradeb byly patrné ještě počátkem 19. století, kdy je mlynář Otáhal srovnal se zemí, základy rozkopál a kámen z části rozprodal a zčásti použil při stavbě mlýna. Mimo jiných byli pány Moštěnice a Štolbachu Štolbašští, Skrbenští, Koničtí, za nichž byla Moštěnice roku 1540 povýšena na městečko. Je zachována i pečeť, která má ve znaku čtyři „pušťadla“ (střely) a letopočet 1565.

Velmi špatně se zapsali do dějin Moštěnice Zoubkové, kteří uvalili na poddané nesnesitelné roboty, takže ti se museli domáhat spravedlnosti u svého pána, olomouckého biskupa. Po bitvě na Bílé hoře se v obci objevil na čas cizinec František de Magnis, který v roce 1627 zavedl vybírání mýta k úhradě nákladů na udržování mostu a cesty přes Moštěnku.

Velkou pohromou pro Moštěnici byly války husitské, uherské a válka třicetiletá. V těchto dobách zanikly kromě hradu i blízké osady Běškovice, Štulbach, Krnovy nebo Krnůvky od Beňova a Tršaly od Říkovic. Počet obyvatel klesl na necelou čtvrtinu, mnoho gruntů zůstalo pustých.

Ke konci července roku 1643, po dobytí Kroměříže, přitáhl švédský generál Torstenson se svým vojskem do Moštěnice a opevnil kopec nad vesnicí, kterému se dodnes říká Švédské šance. Toto opevnění celkově ovládalo Hanou až za Kroměříž a Tovačov, na sever až k Lipníku.

Avšak ani po válkách se lidu v Moštěnici neulevilo. Co nepobralo vojsko švédské nebo císařské, vymáhali zase šlechtici, aby si vynahradili své ztráty, ať už to byli Kobylkové nebo Petřvaldští, Žálkovští nebo Trojerové.

Tolik ve velmi zkrácené formě k historii Horní Moštěnice. Podrobné vysvětlení je možno najít v knize „Horní Moštěnice – kapitoly z dějin obce“ od p. Mgr. Marie Špalkové, vydané v roce 2006.

Ing. Vladimír Martínek

VZPOMÍNKY NA NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SPORT V HORNÍ MOŠTĚNICI

V této koronavirové době, kdy většinu času občané tráví doma, tak jsem i já využil tohoto času a udělal si pořádek ve svých věcech. Při úklidu knihovny jsem objevil brožuru s obsahem pojednání o historii české národní házené. Brožuru zpracovali p. Ing. František Fešar a p. Ladislav Hrubý v září roku 2011, při příležitosti 80. výročí založení české národní házené v obci Horní Moštěnice.

Vzhledem k tomu, že tato publikace byla vydána jen v malém rozsahu, chci se s Vámi podělit o zajímavé údaje z této publikace a zároveň je věnovat jako vzpomínku a poděkování svému příteli a kamarádovi, kterého jsem si vážil a měl rád, panu Ing. Františku Fešarovi.

Česká národní házená 1931 - 2011 - malé ohlédnutí za nejúspěšnějším sportem v Horní Moštěnici. Hřiště, na kterém se tento krásný sport provozoval, bývalo v místě dnešního obecního rybníka. I přes blátivý terén byla úroveň hry dobrá a o diváky nebyla nouze. Dnes již není pamětníka, který by vylíčil tehdejší situaci tohoto sportu v meziválečném období. Můžeme se jen domnívat, že tehdejší skromnost a um občanů se plně projevoval i v samotné hře české házené. Bohužel, z tohoto období se nezachovala žádná fotografie.

V době 2. světové války se odbor české házené osamostatnil a 1. května 1940 byl založen dělnický sportovní klub DSK, který tento sport provozoval i nadále. Zakládajícími členy DSK v Horní Moštěnici byli: Miroslav Konečník st., Stanislav Ostrčil, Oldřich Ostrčil, Ignác Zubík, Oldřich Nezhyba, František Nezhyba, František Neradil, Jiří Gajdušek, Miloslav Šnouřil, Václav Řezníček, Zdeněk Řezníček, Ladislav Petřík uč., František Trisník, František Gaja, Antonín Vašek, J. Kliment, J. Březina, Alfréd Keprda, J. Jiříček, Karel Macháček, Antonín Hrubý, Oldřich Chytil, Josef Doležel.

Ve válečném období druhé světové války byla činnost oddílu české házené velmi omezena, přesto soutěže pokračovaly v určitém omezeném rozsahu. Po roce 1945 se oddíl české házené konsolidoval a v okrese Přerov byl opět v popředí soutěže. Družstvo mužů v letech 1940 - 1948 tvořili tyto hráči: brankář - Jan Čeladník, obrana - Oldřich Frieber, Karel Macháček, Stanislav Macháček, Oldřich Nevrla, František Neradil, útok - Zdeněk Schneider, Bobin Šmidrkak, Jiří Gajdušek, Jiří Konečný, Miroslav Konečník, František Dohnal, František Petřík, Antonín Petřík.

Hra byla provozována již na dnešním fotbalovém hřišti (po roce 1945), u kterého byla dřevěná bouda s prostorem pro rozhodčí a šatny pro soupeře a domácí. Vzadu za boudou bylo dřevěné WC. Voda na umytí nebyla žádná a opláchnutí po zápase obstarala Moštěnka pod splavem.

Zájem o českou házenou se rozrůstal a nezastavil se ani u dívek a žen v Horní Moštěnici. 1. srpna 1941 bylo sestaveno družstvo žen pod vedením trenéra, tehdejšího hráče mužů p. Karla Macháčka, a tvořily ho tyto hráčky: Marie Schneidrová, Heda Němcová, Věra Němcová, Božena Nezhybová, Drahomíra Ulmanová, Jarmila Vepříková, Jaroslava Vepříková, Ludmila Houžvová, Ludmila Petříková, Marie Doleželová, Marie Velimová. V průběhu času se k nim přidaly: Drahomíra Ulmanová, Božena Koneční-

ková, Vlasta Šimordová, Věra Pospíšilová, Liba Pospíšilová, Věra Jasníková, Jarmila Spálovská, Anežka Petříková.

V roce 1948 družstvo mužů, již s některými novými tvářemi, přišlo z DSK do Tělocvičné jednoty SOKOL. Hřiště na házenou několikrát během dalších let měnilo své místo. Hrál se v prostoru dnešního obecního rybníku, stadionu, nákupního střediska a vždy muselo být znovu vybudováno brigádnicky, bez ohledu na finance a čas obětavými členy oddílu. Družstva mužů i dorostu hrála se střídavými úspěchy krajský přebor české házené. V obci byla v té době česká házená přitažlivá a populární i díky zájmu školy a velkému počtu dospívajících chlapců a dívek. V roce 1948 se již hrálo pod novým názvem – Tělovýchovná jednota Sokol, a to na hřišti „U Kyselky“. V souvislosti s touto dozrívající generací hráčů nelze nevzpomenout přátelské utkání s mistrem České republiky, družstvem ATK Praha (pozdější Dukla Praha), kde sice domácí podlehli 10:3, ale bojovali ze všech sil a zaslouží si uznání. Příchozí nová generace hráčů z velmi silných ročníků 1932 - 1937 se stává vůdčí osobností v dalším vývoji české házené v obci.

Mužstvo se postupně sehrávalo a jeho základ tvořili tito hráči: brankář - Milan Nevrla, obrana - Josef Hlobil, Vlastimil Frieber, Josef Šimek, Josef Čtvrtek, Josef Kvasnica, útok - Josef Suchyňa, Jan Petřík, Jaroslav Vašek, Ladislav Tesař, Josef Dyčka, Josef Ostrčil, Václav Burdík.

Již v roce 1955 se stali muži TJ Sokol Horní Moštěnice poprvé vítězi kraje Olomouc v české házené! Nejlepším střelcem tohoto ročníku krajského přeboru mužů byl Josef Suchyňa (Pepala), který sám nastřílel úctyhodných 61 branek z celkového počtu 137 vstřelených gólů.

Současně se tvořilo a sehrávalo i družstvo dorostenců, z nichž někteří postupně nahrazovali odcházející muže. Jednalo se o tyto hráče: brankář - Josef Kvasnica, Jan Janů, obrana - Antonín Mráček, Josef Herman, Vladimír Měrka, Antonín Čajan, útok – Jiří Doležel, Jan Jurásek, Jan Novosad, Jan Posinger, Jan Škrabala, Jaroslav Navrátil.

Přesto, že družstvo mužů nemělo prakticky trenéra, souboje s celky v jednotlivých soutěžích jim daly vyrůst tak, že oba dva týmy patřily postupem let mezi nejlepší. Základna mužů se posléze rozšířila o druhé mužstvo mužů, které bylo tvořeno některými hráči ze širokého kádru prvního mužstva a dalších hráčů. V roce 1959 se stalo družstvo mužů krajskými přeborníky a postoupili do tehdejší „Moravské divize“, ve které hráli dvě sezony v letech 1959 – 1960. Na podzim v roce 1960 už hráli 2. ligu. Někteří druholigoví hráči nastupovali také v tradičních utkáních Morava - Čechy. Obvyklá sestava: brankář - Milan Nevrla, obrana - Antonín Dorazil, Vlastimil Frieber, Oldřich Burdík, Josef Kvasnica, útok - Josef Suchyňa, Ladislav Tesař, František Fešar, Jaroslav Vašek, Josef Janů.

Pokračování v příštím vydání Zpravodaje.

Ing. Vladimír Martínek

VÝTVARNÝ ODKAZ HERALDIKA JIŘÍHO LOUDY JE KOMPLETNÍ

V loňském roce uplynulo sto let od narození Jiřího Loudy – účastníka odboje v době II. světové války, ale především heraldika světového významu – člena Britské heraldické společnosti v Londýně, Francouzské heraldické společnosti v Paříži a Mezinárodní heraldické akademie v Ženevě. Rodák z Kutné Hory byl výtvarným talentem nadán od mládí a heraldika se stala jeho osudem od počátku 40. let 20. století. V době válečného pobytu ve Velké Británii se pro Jiřího Loudu stala důležitou návštěva kaple sv. Jiří na hradě Windsor u Londýna, kde poprvé spatřil erby rytířů Podvazkového řádu. Začal se o ně více zajímat a vytýčil si smělý cíl – veškeré erby tohoto rytířského řádu nakreslit do uceleného souboru. Ke splnění jeho záměru však nevedla přímá cesta. Po roce 1948 byl Jiří Louda určitou dobu politicky perzekuován, přesto získal zaměstnání ve Státní vědecké knihovně v Olomouci a obyvatelem hanácké metropole zůstal natrvalo.

Erby rytířů Podvazkového řádu se jeho dlouhým životem „vinuly“ jako pomyslná červená nit. Během úsilí o jejich výtvarné ztvárnění bylo Jiřímu Loudovi souzeno postupovat často oklikami. Značnou část jeho profesního života totiž zaujímala publikační činnost spojená s propagací heraldiky a mnoho času, úsilí a výtvarného talentu věnoval návrhům i tvorbě zejména městských znaků Čech, Moravy a Slezska. Od vytčeného cíle neustoupil ani po roce 1989, kdy jej dlouhodobě zaměstnávaly návrhy a výtvarné realizace nových státních symbolů Československa a posléze České republiky či práce v podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny ČR. Erby rytířů Podvazkového řádu nikdy nepustil ze zřetele. Pokud jeho zdravotní stav dovozoval, nakreslených erbů přibývalo až do roku 2011. V posledních čtyřech letech života již pouze mohl přehlédnout svoje dílo a sobě stanovený cíl považovat za dosažený, neboť veškeré erby rytířů Podvazkového řádu z let 1348 – 2011 nakreslil. Jiřímu Loudovi nebylo bohužel souzeno spatřit tyto kresby v knižní podobě. Pět let po jeho úmrtí se však situace změnila. V loňském předvánočním čase byla vydána dvojjazyčná publikace s názvem *Coats of Arms of the Knights of the Order of the Garter / Erby rytířů Podvazkového řádu*.

Editoři publikace PhDr. Karel Müller, Mgr. Michal V. Šimůnek a PhDr. Karel Podolský stáli, vzhledem k velkému rozsahu Loudovy pozůstalosti, před nelehkým úkolem. Obsah knihy vypovídá o jejich odborné erudici a realisticky zvolené koncepci. Celkové rozvržení poměru textové a obrazové materie symbolizuje prolínání dvou poloh Loudovy osobnosti. Vizuální podoba publikace tak v poměrně rozsáhlých a odborně kompaktních kapitolách nepravidelně vložených mezi jednotlivé erbovní soubory popisuje soukromý život Jiřího Loudy souběžně se prolínající s výtvarnou i

publicistickou tvorbou a plněním životního cíle, který si jako mladý muž vytýčil.

Největší prostor v knize zaujímá více než tisíc erbů rytířů Podvazkového řádu - zásluhou autora výtvarného projevu je každá kresba osobitým uměleckým dílem. Jednotlivé soubory jsou ohraničeny léty vlády anglických panovníků a panovnic Eduardem III. (králem od roku 1327), zakladatelem a 1. suverénem (1348 – 1377) Podvazkového řádu, počínající, po Alžbětu II. a zároveň 30. suveréna (1952 –) Podvazkového řádu. Kresby a jejich textový doprovod jsou publikovány dle původního Loudova záměru. Vizuálně jednotné soubory nejprve obsahují podkladově barevně odlišený textový medailon s vyobrazením erbu příslušného řádového suveréna a poté následuje chronologicky datovaný a číslovaný přehled erbů osob přijatých do Podvazkového řádu v období jeho vlády. Počínaje erbem č. 814 však dochází k statistickému zkreslení - důvody, proč jsou některé erby označeny neposloupným číslem doplněným písmenem, které je jinak vidět pouze u erbů suverénů řádu v textových medailonech, jsou uvedeny v ediční poznámce knihy.

Mezi erby rytířů Podvazkového řádu lze vidět deset takových, které náleží nositelům spjatým se zeměmi Koruny české. Zajímavé je také porovnání (byť je zřejmé, že jednotliví suveréni řádu vládli v odlišně dlouhém čase) počtu přijatých řádových členů. Nejvíce (133) jich bylo v době vlády královny Viktorie, která byla 25. suverénem řádu (1837 - 1901). Naopak během krátkého panování Eduarda V., 7. suveréna řádu (1483), a Eduarda VIII., 28. suveréna řádu (1936), se novým členem nestal nikdo. Širší veřejnosti známý panovník Richard III., 8. suverén řádu (1483 - 1485), touto počtou nehýřil (7), obdobně proslulý Jindřich VIII., 10. suverén řádu (1509 - 1547), byl v tomto směru aktivnější (53), jeho dcera Alžběta I., 13. suverén řádu (1558 - 1603), přijala totožný počet osob (53) a její jmenovkyně Alžběta II., 30. suverén řádu (1952 -), obsadila v pomyslné tabulce druhé místo (zatím 109, publikace obsahuje erby 98 řádových členů z tohoto počtu, jména přijatých osob v letech 2011 – 2020 jsou v textu knihy pro doplnění uvedena).

Jiří Louda byl jako heraldik uznáván i v kolébce této pomocné vědy historické, kterou byla a je Velká Británie. Předmluvu knihy napsal Charles, princ z Walesu, budoucí anglický král a 31. suverén Podvazkového řádu. Její vydání je mimořádným projektem, který významem přesahuje hranice České republiky. Přijetí u odborné veřejnosti již nyní naznačují hlasy udělené v Anketě o knihu roku 2020. Po četbě knihy Coats of Arms of the Knights of the Order of the Garter / Erby rytířů Podvazkového řádu je nutné vyslovit respekt vydavatelům a poděkovat všem, kteří na vydání publikace finančně přispěli. Vizuální podoba Loudových kreseb erbů rytířů Podvazkového řádu

dokládá oprávněnost citátu anglického heraldika Anthonyho Wagnera: „Heraldika je těsnopis historie.“

Jiří Louda: Coats of Arms of the Knights of the Order of the Garter / Erby rytířů Podvazkového řádu – editoři: PhDr. Karel Müller, Mgr. Michal V. Šimůnek, PhDr. Karel Podolský, ISBN: 978-80-244-5621-8 (Univerzita Palackého), 978-80-88384-02-1 (Vlastivědné muzeum), 688 str., 1. vyd. – Vydavatelství Univerzity Palackého a Vlastivědné muzeum v Olomouci v roce 2020

Coats of Arms of the Knights of the Order of the Garter

**Jiří
Louda**

RADY_ZAHRÁDKÁŘŮM

Přehled řezu dřevin a rostlin: Kdy, co a jak řezat?

Řez je zahradnická práce, která znejistí zahrádkáře více než cokoliv jiného. Mnozí se ho „bojí“, protože neví, co – nebo kdy či jak – mají řezat. Pochybnosti vyvolává i to, že vlastní rostliny nevypadají stejně jako rostliny uvedené v postupech „krok za krokem“ v knihách, časopisech nebo na internetu. A vlastně každý se alespoň čas od času obává, že se špatně rozhodl a odstranil nesprávnou větev nebo větvičky. Avšak když pochopíme, co a proč vlastně řezat, zjistíme, že to není až tak tajemné umění.

PROČ A JAK ROSTLINY ŘEZAT?

Rostliny přitom potřebují řez z různých důvodů. Jedním z nich je prostor. Velkou rostlinu v malém prostoru je vždy nutné poměrně hluboko a pravidelně řezat. To je však vhodné jen u druhů ozdobných listem, ne pro kvetoucí stromy a keře, protože hluboký řez oddaluje kvetení o celé měsíce a někdy i roky. V takovém případě je pro kvetoucí druh vhodnějším řešením jeho přesazení. Když však větve začínají růst do plotu, chodníku, okapového systému nebo jednotlivé výhony kazí celkový tvar keře, je řez obvyklým a v podstatě nutným řešením.

Odstranit můžeme i spodní větve z koruny nižšího stromu, abychom se pod ním mohli snáze pohybovat například se sekačkou. Z velkého keře zase můžeme odstranit mohutné větve, a tím ho zmenšíme. Řez ovocných druhů je dokonce příležitostí, jak zvýšit úrodu a z plochy získat více ovoce. Mezi velikostí koruny stromu a jeho kořeny je přímý poměr, čili zmenšujeme-li objem koruny, držíme „na uzdě“ i kořeny (což je dobré vědět v blízkosti budov a zdí). Toho se využívá i při výsadbě a řezu městských dřevin.

ŘEZ PRO OMLAZENÍ

Vyšší věk rostliny je dalším důvodem pro řez, protože pak začínají být dřeviny méně produktivní. Odstraněním starého neproduktivního dřeva povzbudíme strom, aby vyhnal silné mladé výhonky, které opět zaplodí. Totéž platí i pro drobné ovoce, ale například i pro růže, levandule či šalvěj, které bez pravidelného každoročního řezu velmi rychle

zestárnou. Nakonec všechny zahradní keře postupně stárnou a jejich zmlazení prodlouží čas, který mohou v plné kráse strávit v zahradě.

Některé druhy rostlin se dokonce pěstují jen pro juvenilní (mladé) výhony a řez jim brání stát se „obyčejnými“ a nepěknými (dobrým příkladem je oblíbený kultivar japonské vrby s růžovobílými listy nebo krásně vybarvená kůra mladých výhonů různých kultivarů svídy). Každoroční řez buku nebo habru v živých plotech zase podníti produkci velkého množství mladých listů, které zůstávají na dřevině i během zimy, na rozdíl od dospělých stromů, jejichž listy opadají už na podzim.

TVAROVACÍ ŘEZ

Dalším důvodem pro řez je pěkný vzhled. V zahradnické historii bylo pro zahradníky právě tvarování ideální příležitostí předvést své umění. Tvarované ovocné stromy jsou nejen praktické (máme-li k dispozici omezený prostor), ale působí i velmi zajímavě, ba okrasně. Samostatnou kapitolou řezu je tvarování nepřírozených forem, jako jsou koule, jehlany, kvádry a jiné složitější tvary.

Nejúčelovějším, nejrychlejším a nejjednodušším zásahem je řez odkvetlých květů. Jednak tím udržujeme krásu záhonu, ale i bráníme dozrání semen a neefektivnímu vyčerpání rostliny, současně bráníme rozvoji chorob, které se mohou snadno vyskytnout na jemných odkvetlých lupenech, zvláště v deštivém počasí. Další způsob udržování vizuálně přitažlivého záhonu je likvidace starých listů jarních trvalek, jako jsou například čemeřice. To odhalí jejich nádherné rané květy, jakož i sníží riziko poškození pupenů hnilobou.

ŘEZ PRO ZDRAVOU KONDICI

Důvodem řezu je i zdravý a dobré životní podmínky rostlin. Řezem se tlumí nadměrný růst, takže vzduch může cirkulovat mezi větvemi v koruně, což snižuje riziko houbových nemocí a usnadní užitečnému hmyzu přístup ke škůdcům. Na exponovaných místech zase například řez růží na podzim dovolí silným zimním větrům „projít“ rostlinou, čímž se předejde jejich pohnutí, přetrhnutí kořenů a vyvrácení. Na jaře zase odštípneme nebo odstříhneme mrazem poškozené špičky postižených rostlin. Všechna mrtvá pletiva jsou totiž vždy náchylnější na choroby i škůdce.

U ovocných stromů, keřů, ale i růží řez přímo limituje počet květů, a tedy i ovoce. Hlubší řez způsobí sice menší počet plodů a květů, ty však budou větší, zdravější a méně náchylné na nemoci.

U problémových rostlin, například u vistárie, která někdy málo kvete, zato enormně roste, správný řez ukáže, kdo je tu „šéf“. Podstatné je odstranit dlouhé listové výhony ve prospěch krátkých, které nesou květní pupeny.

Rukověť zahrádkáře

DĚNÍ V ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLE

HORNÍ MOŠTĚNICE

Vážení občané,

Vážení občané,

stává se bohužel už smutnou tradicí, že můj příspěvek do Zpravodaje je poněkud monotematický. Ani tento nebude výjimkou a bude opět celý věnován distanční výuce.

V jeho první části bych rád zareagoval na dotazy, které mi jsou pravidelně kladeny, v druhé bych se pokusil shrnout svůj pohled na distanční výuku a podělil se s Vámi o některé příběhy, které se udály.

1) Počet hodin vyučovaných formou on-line:

Škola nehledala nějakou vlastní cestu a zcela respektovala metodiku MŠMT, tj. 1 on-line hodina na 1. stupni, 3 on-line hodiny na 2. stupni v průměru denně. Je třeba si uvědomit, že už tvorba samotného rozvrhu je podstatně obtížnější než rozvrhu běžného. V úvahu je třeba brát nejen počet vyučovaných hodin, rozumný poměr vyučovaných předmětů, ale také počet žáků v jedné domácnosti, jakož i její technickou vybavenost.

A samozřejmě platí totéž co v životě - co je pro jednoho moc, je pro druhého málo. Kuriózní byl den 18. 2., kdy jsem od zákonného zástupce obdržel informaci, že žáci, konkrétně v předmětu AJ, jsou nuceni vyhledávat doučování, a jiná zákonná zástupkyň o hodinu později prosila o navýšení hodin. Obě děti jsou žáky téže třídy...

2) Klasifikace:

S politováním musím konstatovat, že jakákoli metodická pomoc ze strany MŠMT či ČŠI se limitně blíží nule. Co vypovídá účast, nebo též neúčast žáka na DV o sumě jeho znalostí? Není tedy jiné cesty než zadávat písemné práce, které vypracovává bůhvídko, známkovat domácí úkoly, kde platí totéž.

Dle informací kolegů jazykářů internetové překladače jen hučí. Co na tom, že věta „Já chtít pít“ extra česky nezní.

Až na kaskadéry i největší důvěřivci z řad sboru opustili praxi ústního zkoušení, kdy oči examinovaného rejdí po celé místnost, popř. citlivé mikrofony zaznamenávají odpovědi rodinného příslušníka.

Samostatnou kapitolou je pak známkování výchov, které, po mém soudu, mělo být na centrální úrovni zcela zrušeno.

3) Učebnice:

Vhodné učebnice pro distanční výuku prostě neexistují, snad v jazycích nějaké učebnice pro samouky. Každá učebnice je koncipována jako pomůcka interakce učitel

– žák, ke které pravda nedochází.

4) Fámy:

Za této situace je mnohem více než kdy jindy nezbytná komunikace mezi zákonnými zástupci a učiteli.

Staré pořekadlo „Důvěřuj, ale prověřuj“ platilo, platí a platit bude. V naprosté většině případů, které jsem doposud, na popud zákonných zástupců, řešil, byla verze žáka diametrálně odlišná od verze pedagoga.

Ze zhoršení prospěchu je vinna DV. Není! Jsem pevně přesvědčen, že naprostá většina žáků, kteří mají elementární smysl pro povinnost, umí číst a ovládají práci s klávesou Ctrl C a Ctrl V, si, při tak rapidně snížených kritériích, musí prospěch nutně zlepšit. A bez ohledu na zaměstnané rodiče i počet sourozenců, psa a za cenu, že výuce budou věnovat pouhou polovinu času, který by za „normálních“ časů byli povinni odsedět v učebně.

Výjimku z tohoto tvrzení pak tvoří žáci 1. stupně, žáci s poruchami učení a samozřejmě žáci asistovaní.

5) Různé:

Kdyby to nebylo příliš silné slovo, chtělo by se napsat, že jsem šokován z toho, že po 5 měsících distanční výuky řada zákonných zástupců netuší, že prostřednictvím dvou uživatelsky komfortních nástrojů – Školy on-line a Teams – mohou zjistit úplně vše, co se jejich dítěte týká – absenci, hodnocení, zadané úkoly i jejich zpracování.

Věty, kterým opravdu nerozumím:

„Omlouvám XY z výuky. Zaspal.“ (Hodina začíná 11:35.)

„Usnula jsem. Byla jsem hrozně unavená.“ (Věřím. Pařit hru 24 hodin nepřetržitě jistě vyčerpá.)

„Napište mi prosím, kdy jsem chybl, ať mi to může máma omluvit.“ (Tady mě už nic žertovného nenapadá.)

Stejně tak nerozumím tomu, že žáci odesílají poměrně běžně práci v čase 03:38 či nějakém podobném.

Kdyby jen polovina výpadků připojení reálně nastala, byl by to důvod jednat s poskytovatelem o snížení úhrady.

Pokud by jen polovina návštěv toalet během výuky byla potřebná, je důvod okamžitě vyhledat urologa.

Asi ještě nikdy v moderní historii se nepokazilo tolik notebooků, mikrofonů, tiskáren a chytrých telefonů v tak krátkém časovém úseku najednou.

Vysokou úroveň výuky ICT na naší škole dokládá skutečnost, že žáci jsou již schopni smazat zasláný domácí úkol či individuální konzultaci.

Byla-li by každá otázka typu: „...XY, jsi tam? Slyšíme se? Zapni/vypni si mikrofon!

Víš, kde jsme?...“ dotována byt' pouhou korunou, nikoli dovolená, ale nemovitost v Karibiku je téměř jistá.

Absolvování výuky v pyjamas se stává normou, a to nejen zrána.

Naštěstí žák 9. ročníku, který se na kameru soukal do slipů, byl pouze ojedinělým excesem.

Možná je to dáno věkem či délkou pedagogické praxe, ale na tomto typu výuky shledávám pozitiv minimum.

Zcela jistě se výrazně zvýšila počítačová gramotnost učitelů, došlo ke spontánní redukci učiva a to.... je z mého pohledu asi tak vše.

A rovněž zcela jistě proklamovaného cíle, kdy by se žák měl samostatně seznámit prostřednictvím vlastního bádání s probíranou látkou a s pedagogem ji pouze distančně zkonzultovat, dosaženo nebylo.

Stejně jako žádný učitel nemá úmysl komukoli škodit, tak ani tento příspěvek nebyl psán se zlým úmyslem.

Naopak, vážím si každého, který musí v této době jakkoli fungovat, děti zbavených možností se plnohodnotně vzdělávat i sociálního kontaktu je mi upřímně líto, ale využívám této možnosti, abych seznámil zákonné zástupce i širokou veřejnost se svým, zcela subjektivním a možná pomýleným pohledem na DV.

Naprostá většina poznatků se samozřejmě týká žáků 2. stupně.

A pokud jsem se se čtenářem tohoto příspěvku neshodl vůbec v ničem, jistě se shodneme alespoň v přání, aby peklo zvané distanční výuka, i za cenu jakékoli formy testování, skončilo co nejdříve, poněvadž už včera bylo pozdě.

Všem přeji pevné nervy a zůstávejte ve zdraví.

*Mgr. Libor Kubík
ředitel ZŠ a MŠ Horní Moštěnice*

AKCE ZŠ V PROSINCI 2020, V LEDNU A ÚNORU 2021

3. a 7. 12. 2020 Školní kolo Dějepisné olympiády

Ve dnech 3. a 7. 12. 2020 proběhlo v 7. - 9. třídách školní kolo Dějepisné olympiády, kterého se zúčastnilo 8 žáků.

Tématem byla barokní doba, tedy 17. a 18. st. Značnou výhodu měli žáci 8. a 9. tříd, protože ti již tuto etapu ve škole probírali. Ale statečně se prali i sedmáci, i když na nejvyšší příčky to nestačilo. I tak jim děkujeme za účast a věříme, že příští rok už to všem natrou.

Vítězkou školního kola se stala Martina Danišová z 8. třídy, sledována Vojtěchem Bezszlezinou z 9. třídy a svou spolužačkou bronzovou Veronikou Valáškovou. Jak dopadla Martina

v okresním kole, se můžete dočíst níže.

4. 12. 2020 Čertoviny u Soviček – ŠD

V pátek 4. prosince k nám do Soviček zavítal malý čertík, který si pro nás připravil několik zapeklitých úkolů. Házeli jsme bramborou do proutěného koše, potrápilo nás zakládání ohně, z hlav se nám kouřilo nad pekelnými hádankami a rébusy. Na památku jsme si vyrobili drátěného čertíka a za naše snažení nás čertík obdaroval sladkým balíčkem.

7. 12. 2020 Plavba po online moři – preventivní program pro 4. třídy ZŠ

Dne 7. 12. se žáci 4. tříd účastnili preventivního programu s názvem „Plavba po online moři“. S paní lektorkou, „kapitánkou“, se postupně seznamovali s nástrahami internetového moře. Dozvěděli se, že není radno každému na internetu věřit a také se svěřovat. Probrali si základní bezpečnostní pravidla internetu, jako je např. nesdělování osobních informací, hesel k emailu, nezveřejňování fotografií, nepřidávání si cizích lidí do přátel, neotevírání podezřelých souborů, které mohou obsahovat viry. Děti byly nabádány, aby byly opatrné k neověřeným odkazům a cizím neověřeným stránkám. Tato základní bezpečnostní pravidla si pak vyvěsily na svou „třídní loď“, která jim zdobí třídy.

7. – 9. 12. 2020 Advent přichází – projektové dny v ŠD

Dobu adventní jsme zahájili nejen tradičními zvyky, ale i tvořením. Pozvali jsme si do školní družiny paní Veroniku Matlochovou z Výtvarné dílny Lipka ve Vlkoši, která nás naučila novou výtvarnou techniku, plstění. Mohli jsme si vyrobit plstěnou rybičku nebo andílka. Děti tato nová technika velmi zaujala, prověřila jejich jemnou motoriku, trpělivost i zručnost. I když práce s jehlou se občas nevyhnula nějakému píchnutí, děti

byly statečné a díky radosti z krásného výrobku bolest překonaly. Tuto relaxační techniku doporučujeme všem, kteří rádi tvoří a mají vztah k přírodním materiálům.

10. 12. 2020 Česko zpívá koledy – ŠD

Akce „Česko zpívá koledy“ je největší spontánní vánoční akcí v naší republice, při níž zpívání těch nejkrásnějších vánočních písní ve stejný čas na dálku propojí obyvatele napříč naší vlastí. Letos slavilo své první velké kulatiny. 9. prosince se uskutečnilo už po desáté. Byť s jistým omezením, jelikož vládní opatření znemožňují hromadné akce, zpívání probíhalo skrze živý videopřenos za účasti skupiny Čechomor. Tradice společného zpívání na náměstích vznikla na západu Čech a prostřednictvím nadšených zpěváků se rozšířila do dalších měst a obcí v zemi.

A jak to tedy letos bylo?

Zazpívali jsme si v domácím prostředí v rodinném kruhu, či pokud to epidemiologická situace dovolila, v malých skupinách s dostatečnými rozestupy třeba před domem, na návsi, zkrátka kdekoli jsme si tuto akci chtěli užít.

S naší ŠD jsme navázali na tuto tradici a již několik let se s dětmi symbolicky zapojujeme do společného zpívání. Ani letos jsme nevynechali. Smajlíci, Sovičky i Veverky se sešli na nádvoří školy a za doprovodu hudby z reproduktoru si společně zatancovali a zazpívali vánoční koledy a zpřijemnili si tak adventní čas.

A co jsme si letos společně zazpívali?

1. Nesem vám noviny
2. Narodil se Kristus Pán
3. Půjdem spolu do Betléma
4. Jak jsi krásné, neviňátko
5. Pásli ovce Valaši
6. Vánoce, Vánoce přicházejí

11. 12. 2020 Světová náboženství a sekty – preventivní program pro žáky 9. třídy ZŠ

Preventivního programu se zúčastnili žáci 9. ročníku. Problematiku různých světových náboženství a sekt vysvětlila žákům Mgr. Jana Coufalová (ACET). Žáci se dozvěděli spoustu nových informací o jednotlivých náboženstvích (historie náboženství, současnost, rozšíření ve světě, nejdůležitější pojmy, svátky). Děti měly o problematiku zájem a aktivně spolupracovaly. Ve skupinách plnily úkoly v rámci vědomostní soutěže o náboženstvích.

11. 12. 2020 Kult krásného těla – preventivní program pro žáky 8. třídy ZŠ

V pátek 11. prosince navštívila naše osmáky p. Jana Coufalová ze společnosti ACET, se kterou naše škola již nějaký čas spolupracuje. Její programy jsou pro žáky užitečné, přínosné, mohou si popovídat o věcech, na které většinou jinak nezbyvá čas, ale které jsou v životě nesmírně důležité. 8. třídě byl určen preventivní prožitkový program Kult krásného těla, který se týkal citlivé otázky pro dospívající - vnímání vlastního těla prostřednictvím sociálních sítí a pornografie - a nabízel možnosti, jak se s problémem vyrovnávat a dívat se realisticky na vnímání lidské „krásy“.

14. 12. 2020 Skrytá nebezpečí internetu – preventivní program pro žáky 7. tříd ZŠ

Preventivní program pro žáky 7. tříd Skrytá nebezpečí internetu, který se uskutečnil v pondělí 14. 12. 2020, lektorovala Mgr. Jana Coufalová z organizace ACET ČR, z. s., z Olomouce.

Obsahem programu byly informace, modelové situace a praktické příklady v tématech, jak se bránit proti agresorům, co znamená sexting, nebezpečí sdílení svých fotografií na internetu a kybergrooming - nebezpeční „přátelé“. Samostatný blok byl rovněž věnován zabezpečení účtů a osobních informací na internetu, vytváření silného hesla či snadnost prolomení hesel slabých, opakovaných apod.

Lektorka upozorňovala žáky na hrozby anonymních internetových kontaktů, nabídek sdílení informací či fotografií, seznámení, schůzek a rizika setkání s násilníky, psychicky narušenými osobami, drogami, vymývači mozků...

Dále lektorka dětem objasnila pojem kyberšikana a uvedla její příklady, žáci diskutovali, jak postupovat při obdržení zastrašující SMS či emailů. Na praktických příkladech si vyzkoušeli chatování s neznámými lidmi a přidali své názory k modelovým situacím založeným na reálných událostech.

Program přispěl k posílení kompetencí dětí v oblasti chování na internetu, zejména na sociálních sítích, a snad tak pomohl k tomu, aby si zúčastnění žáci uměli lépe poradit se skrytými nebezpečími online světa.

15. 12. 2020 Říkat ano, říkat ne – preventivní program pro 5. třídy ZŠ

V úterý 15. prosince se žáci 5. tříd zúčastnili preventivního programu s názvem „Ří-

kat ano, říkat ne aneb Dobrodružství mezi indiány“.

V první části besedy se žáci seznámili s novou tvář, paní Janou Coufalovou, která k nám zavítala z Olomouce. V druhé části se žáci formou her seznámili s novými termíny, jako je autorita či empatie. Program dětem také nastínil rozdíl mezi přirozenou a nepřirozenou autoritou a jak tuto autoritu můžeme podpořit.

Vše bylo velmi dobře připraveno, žáci se do debaty zapojovali bez ostychu vyjádřit svůj názor.

16. 12. 2020 Vánoce přicházejí – Sovičky ŠD

Zpívejme přátelé... Po „štědrovečerním“ obědě ve školní jídelně na nás čekalo po otevření dveří do družiny překvapení. Pod stromečkem byl obrovský dárek. Než jsme si začali dárek rozbalovat, usedli jsme společně ke sváteční tabuli a za poslechu vánočních koled jsme si pouštěli lodičky, pověděli jsme si o zlatém prasátku, významu betléma a připomněli jsme si biblický příběh o narození Ježíška. Poté zazvonil zvoneček a nastalo rozbalování dárků. Děti se radovaly z nových hraček, stavebnic a her.

17. 12. 2020 Vánoce přicházejí – Smajlíci ŠD

Vánoce, Vánoce přicházejí, zpívejme přátelé... Ve čtvrtek 17. prosince 2020 zavítal do školní družiny u Smajlíků Ježíšek. Po svátečním obědě na děti pod stromečkem čekalo mnoho dárečků. Než se daly do rozbalování, povyprávěli jsme si o vánočních tradicích, jak probíhá Štědrý den u dětí doma, a co bychom si přáli dostat pod stromeček. Pustili jsme vánoční koledy a začali rozbalovat dárky. Odpoledne proběhlo za velmi příjemné atmosféry všech zúčastněných a nechybělo ani výborné cukroví. Všichni měli z nových her a hraček velkou radost.

Hlavním cílem tohoto dne bylo, abychom si všichni uvědomili smysl Vánoc, uměli se radovat z maličkostí, získat povědomí, že vánočními dárky nemusíme potěšit jen své nejbližší, ale velkou radost můžeme udělat i lidem, kteří nějakým způsobem strádají. Dobré skutky k vánočnímu času jednoduše patří.

18. 12. 2020 Vánoce u Veverek – ŠD

V pátek 18. 12. 2020 k nám jako každý rok do školní družiny Veverek zavítal Ježíšek. Sváteční odpoledne jsme začali společným vyprávěním o tom, jak probíhá Štědrý den u dětí v rodinách, jaké dodržují tradice a co by si přáli dostat pod stromečkem. Poté zazvonil zvoneček a nastalo rozbalování dárků. Při poslechu vánočních koled jsme si pochutnávali na cukroví a radovali se z nových her a hraček. Tento den byl vyvrcholem adventních dnů.

16. 1. 2021 Okresní kolo Dějepisné olympiády

Tématem školního i okresního kola Dějepisné olympiády byl letos „Labyrint barok-

ního světa 1556 – 1781“.

Naši školu reprezentovala vítězka školního kola Martina Danišová z VIII. A. Svého úkolu se zhostila výborně, skončila na 5. místě z celkového počtu 17 účastníků. Jejích 54 bodů tvořilo 67,5 % úspěšných odpovědí, což vůbec není snadný výsledek. Martinu chválíme za domácí přípravu, bez které by se pravděpodobně tak vysoko neumístila. Snad ji tato zkušenost ještě více přitáhla k oblíbenému předmětu a kdo ví..., třeba z ní jednou bude významná historička.

20. 1. 2021 Pexesový machr – Smajlíci ŠD

Ve středu 20. ledna proběhl v ŠD Smajlíci pexesový turnaj. Milovníci této hry změřili své síly, zejména paměť, ve známé stolní hře. Vzali libovolný počet stejných dvojic obrázků, zamíchali je a rozložili na stůl či koberec. Hráči otáčeli libovolné dvě karty, byly-li obě stejné, vzali si ji do úschovy a hráli ještě jednou. Pokud byly různé, otočili zpět a hrál soupeř. Cílem hry bylo nalézt co nejvíce dvojic. Všichni hráči získali drobné věcné ceny a něco dobrého na zub.

22. 1. 2021 Malý vědec – Sovičky – ŠD

Za nepříznivého lednového počasí jsme se pustili v ŠD u Soviček do provádění různých vědeckých experimentů. Objasnili jsme si pojmy z oblasti magnetické a gravitační síly, statické elektřiny a jiných vědních oborů, se kterými se můžeme setkat v běžném životě. Také jsme se seznámili s různou hustotou kapalin, zjistili jsme, proč některé předměty se ve vodě ponoří a jiné plavou, také co nám může způsobit oxid uhlíčitý či kyselina citrónová. Vyzkoušeli jsme si, že rozinky mohou tančit, vytvořili jsme nádherné duhy ze skittles bonbonů, dokázali jsme rozvinout papírový květ na hladině vody se jménem kamaráda, měli jsme i chrlící sopku, dokázali jsme, že balónek sám držel na zdi, a také jsme ho pomocí jedlé sody a octa zvládli rychle nafouknout. Zažili jsme spoustu legrace u „zelektrizování“ vlasů za pomoci nafukovacího balónku. Také nás bavilo vytahování kancelářských svorek z vody magnetem a objevování magnetické přitažlivosti obecně, ale i mnoho jiných experimentů. Dostali jsme také některé odpovědi na to, co se děje všude kolem nás...

25. – 28. 1. 2021 Art ateliér – ŠD

Na poslední lednový týden jsme pro děti z oddělení Smajlíků a Soviček naplánovaly s vedoucí Výtvarné dílny Lipka Vlkoš Veronikou Matlochovou výtvarné tvoření, zaměřené na malbu a tisk na textil.

Malování na textil je jednoduchá a zajímavá technika. Navíc si díky ní lehce vytvoříme originální kousek do šatníku a zároveň je skvělým způsobem, jak si vylepšit a oživit starší jednobarevné tričko, nudné tílko nebo jakoukoli jinou textilií. K malování jsme potřebovali bílá trika ze 100% bavlny, barvy a kontury na textil, houbičky, štětce,

plastové šablony a razítka, igelit do triček proti prosáknutí, žehličku a pečicí papír. Nejlepšími barvami na textil jsou akrylové barvy. Jejich výhodami jsou široký sortiment, dostupnost v prodeji, bezpečné a snadné použití a možnost ředění vodou. Textilie pokryté barvami se stávají barevnými, jasnými a jedinečnými. Kromě toho akrylová vrstva dodává barvám voděodolný efekt. Barvy se snadno míchají, což umožňuje získat různé nové odstíny. Pro zafixování akrylového nátěru jsme použili lehce nahřátou žehličku a pečicí papír. Akrylovými barvami se dají pomalovat nejen kusy oblečení, ale můžeme jimi také zdobit textilní obuv, kabelku nebo deštník.

Děti při tvoření dobře spolupracovaly, rozvíjely svou kreativitu, procvičily jemnou motoriku, pozorovaly, ptaly se a objevovaly, zapojovaly vlastní fantazii, vnímaly barvy novým způsobem, hledaly zajímavé barevné kombinace, vzájemně si pomáhaly a podporovaly se. Naučily se pracovat s textilem a domů si odnesly originální umělecké dílo.

26. 1. 2021 Okresní kolo Olympiády v ČJ – ZŠ

V úterý 26. ledna se konalo okresní kolo Olympiády v českém jazyce, kterého se distanční formou zúčastnilo 21 soutěžících. Naše zákyně Michaela Mišová z osmé třídy se probojovala na 8. – 10. místo, to je velmi pěkný výsledek, když ještě uvážíme, že tato kategorie je určena i deváťákům, kteří mají pochopitelně roční náskok v učivu. Míše gratulujeme a jsme rádi, že má ještě příští rok velkou šanci!

8. – 12. 2. 2021 Projektový den Zdravé zuby – ZŠ

I v letošním školním roce se 1. a 2. třída ve svých hodinách věnovala zubnímu zdraví. Děti si zážitkovou a interaktivní formou připomněly, jak pečovat o hygienu dutiny ústní, jaká je správná technika čištění zubů, jaký vliv má výživa na zubní kaz a jak předcházet zubnímu kazu. Cílem těchto hodin je zlepšit zubní zdraví u dětí a vést je k pravidelným preventivním prohlídkám u zubního lékaře.

10. 2. 2021 Moudrá sova – Sovičky – ŠD

Zimní mrazivé dny jsme si zpestřili ve ŠD u Soviček vědomostními hrami a úkoly. Potrápili jsme své hlavy při logickém uvažování při SUDOKU, TAN-GRAMECH či sovích puzzlích. Také jsme dokreslovali tučňáka ve čtvercové síti dle osy souměrnosti, sestavovali jsme obrazce podle zadaného obrázku z dřevěných kostek, zahráli jsme si hru Logik, museli jsme popřemýšlet nad matematickou úlohou a nejvíc jsme namáhali své mozkové závity při skládání trojúhelníku z různých geometrických tvarů. Na závěr jsme si připravili pokus, při kterém nám vznikne solný krystal. Nyní ho každý den pozorujeme a nemůžeme se dočkat, až bude pokus hotový. Plnění úkolů nás bavilo i proto, že chceme být moudré sovičky.

12. 2. 2021 Srdíčkový den u Soviček – ŠD

V pátek 12. 2. jsme si u Soviček udělali hezký pohodový páteční den. Vyrobili jsme si skřítku „Láskovnička“, pokusili jsme se vykousat z oplatky srdíčko, popovídali jsme si o tom, proč je prima mít dobré kamarády kolem sebe a co máme rádi či co nám činí radost. Posílali jsme si tichou poštu pěkných slovíček, postavili jsme společně velké srdce z kostek a zakončili jsme malou srdíčkovou hostinou, po které jsme vyrazili ven na čerstvý mrazivý vzduch bobovat a sáňkovat. Prostě prima pátek.

16. 2. 2021 Zimní olympiáda u Smajlíků – ŠD

V únoru nám paní Zima konečně dopřála větší sněhovou nadílku, a proto jsme s dětmi ze ŠD Smajlíci neváhali a uspořádali další ročník Zimní olympiády. V úterý 16. února se prostředí školního hřiště proměnilo v olympijský areál. Před samotným zápolením jsme si s dětmi připomněli, jaké jsou symboly Olympijských her a v jakých zimních sportech se soutěží. Mladí sportovci byli rozděleni do dvou družstev a měli za úkol co nejlépe zdolat několik disciplín, např. slalom na běžkách, házení šipek na cíl, přepravu kamaráda na bobech, běh přes žebřík, slalom s míčkem a hokejkou a rychlostní sjezd na bobech. Všichni olympionici bojovali fair play a s nasazením všech svých sil. Za odměnu dostali ovoce a malou sladkost. Po ukončení her se děti dále věnovaly zimním radovánkám v areálu školy. Myslím, že jsme si užili spoustu zábavy i hezkého počasí.

17. 2. 2021 Okresní kolo Zeměpisné olympiády

Ve středu 17. únor a se konalo okresní kolo Zeměpisné olympiády. Z náročného školního testu postoupil do okresního kola Vojta Neuberger ze VII. B, který distanční

formou úspěšně absolvoval všechny tři části této soutěže v trvání několika hodin - práci s atlasem, písemný test a praktickou část. Vojta zabojoval a v rámci našeho okresu skončil na krásném 10. místě z cca 20 účastníků. Vojtovi blahopřejeme, a pokud mu zájem o zeměpis vydrží, budeme držet palce v příštím ročníku.

24. 2. 2021 Karneval u Soviček – ŠD

Ve středu 24. února jsme si ve školní družině užili poslední akci před jarními prázdninami, které se nám bohužel o trochu protáhnu kvůli covidovým opatřením. Na karneval jsme se připravovali celý týden, abychom si hezky vyzdobili naši třídu. Všichni jsme si přinesli kostýmy a někteří jsme i sladili roušku s kostýmem. V den karnevalu na nás v družině čekala slavnostní tabule a nechybělo ani šampaňské na přípitek krásnému dni. A tento den se opravdu povedl! Při legračních hrách a soutěžích jsme zažili spoustu legrace a utužili naše kamarádské vztahy. Jen škoda, že odpoledne tak brzy uteklo. Doufáme, že si brzy budeme moci užít nějakou pěknou akci opět všichni spolu dohromady. Děkujeme Denisce Dobiášové za krásné napečené karnevalové medaile, které nám moc chutnaly, a všem přejeme pevné zdraví.

24. 2. 2021 Kvalifikační kolo Naší přírodou

Tento rok se netradičně uskutečnila soutěž Naší přírodou online. Žáci si vybrali obor, ve kterém soutěžili: Společenstvo lesa – Štěpán Moravec, Michaela Mišová, Společenstvo vody – Jiří Hrabovský, Izabela Walterová, Společenstvo polí, luk a pastvin – Vojtěch Neuberger, Karolína Hudečková, Společenstvo lidských sídlišť – Lukáš Novák, Julie Jemelková. Soutěž je rozdělena na mladší a starší žáky. Podle toho každý vyplnil kvalifikační test.

Do finále Naší přírodou postupují Michaela Mišová, Jiří Hrabovský, Izabela Walterová, Vojtěch Neuberger, Lukáš Novák. Budeme jim držet palce.

ZPRÁVA HONEBNÍHO SPOLEČENSTVA HORNÍ MOŠTĚNICE

Dne 2. února 2021 byla provedena účetní uzávěrka Honebního společenstva za rok 2020 a s tím provedena i kontrola pokladny. Při kontrole pokladny byly předloženy příjmové a výdejové doklady za účetní rok 2020, byla přepočítána pokladní hotovost a stav finančních prostředků na běžném bankovním účtu.

Vzhledem k současné covidové situaci, jednotlivým vládním nařízením a karanténním opatřením není možno řádnou valnou hromadu HS uspořádat. Valná hromada HS za rok 2020 bude svolána po zrušení uvedených nařízeních.

Dle plánu mysliveckého spolku Horní Moštěnice a termínu stanoveného Magistrátem města Přerova bylo 27. 2. 2021 v honitbě Honebního společenstva Horní Moštěnice provedeno sčítání zvěře.

Stanovené počty jednotlivých sledovaných druhů zvěře, tj. zajíce polního, bažanta obecného, srnce obecného, jsou v rozmezí minimálních a normovaných početní stavů.

	Minimální stav	Normovaný stav	Stav k 27. 2. 2021
Zajíc polní	43	155	118
Bažant obecný celkem	25	105	55
Srnc obecný celkem	5	26	26
Kachna divoká			36

Josef Procházka
starosta HS Horní Moštěnice

UPOZORNĚNÍ OBECNÍHO ÚŘADU

V současné době jsou úřední hodiny úřadů,
otevírací doby lékařských ordinací
a dalších subjektů omezeny, jízdní řády
jsou měněny dle situace.
Proto je třeba sledovat aktuální informace
jednotlivých subjektů.

ZÁPIS DO 1. TŘÍDY

$$1 + 1 = 2$$

Vážení zákonní zástupci,

zápis do 1. ročníku ZŠ a MŠ Horní Moštěnice, příspěvkové organizace, proběhne ve školním roce 2020/2021 **pouze** distančně, tj. bez přítomnosti zákonných zástupců i dětí, v termínu **6. – 23. 4. 2021**.

Žádosti o přijetí i zápisový lístek je ke stažení na webu školy, popř. k vyzvednutí v kanceláři školy v úředních hodinách - **pondělí, středa 9:00 – 15:00**.

Žádosti se přijímají následujícími způsoby:

- poštou: ZŠ a MŠ Horní Moštěnice, Pod Vinohrady 30, 751 17 Horní Moštěnice
- osobním podáním v kanceláři školy v úředních hodinách
- prostřednictvím datové schránky školy (9f9mdjp)
- emailem pouze s elektronickým podpisem (§ 37 zákona 500/2004 Sb., správní řád vyžaduje ověřený elektronický podpis)

Stejná pravidla platí i pro podání žádosti o odklad povinné školní docházky.

V případě jakýchkoli dotazů mě neváhejte kontaktovat na t. č. 739 310 468.

Mgr. Libor Kubík
ředitel školy

OTEVÍRACÍ DOBA KNIHOVNY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 581 224 145

Pondělí, středa

13.00 – 17.00

OTEVÍRACÍ DOBA POŠTY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 954 275 117

Pondělí, středa

13.00 – 18.00

Úterý, čtvrtek, pátek

8.00 – 12.00 13.00 – 14.00

ÚŘEDNÍ HODINY OBECNÍHO ÚŘADU

tel.: 581 224 122

Pondělí, středa

7.00 – 11.30 12.30 – 17.00

VETERINÁRNÍ OŠETŘOVNA HORNÍ MOŠTĚNICE

MVDr. Daniel Lang, tel. 581 224 810, 602 788 306

Pondělí

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Úterý

9.00 - 12.00

13.00 - 17.00

Středa

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Čtvrtek

9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Pátek

9.00 - 12.00

Sobota

8.00 - 9.00

PRAKTICKÝ ZUBNÍ LÉKAŘ HORNÍ MOŠTĚNICE

MDDr. Jitka Hrbáčková, tel. 581 224 292, polední přestávka je každý den v době 12.00 – 12.30.

Pondělí

7.00 - 18.00

Úterý

7.00 - 15.30

Středa

10.30 - 18.00

Čtvrtek

7.00 - 15.30

Pátek

7.00 - 13.30

OBVODNÍ ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO:

MUDr. Radoslav Špalek

581 224 124

Pondělí

7.00 - 11.00

Úterý

14.00 - 18.00

Středa

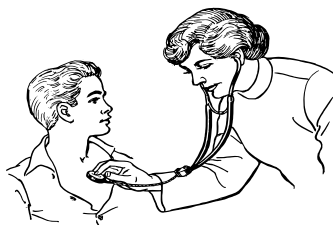
7.00 - 12.00

Čtvrtek

12.30 - 15.00

Pátek

7.00 - 12.00

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V měsíci dubnu se významného životního jubilea dožívají:

Alexandr Dembický
Miloslava Doleželová
Josefa Horáková
Veronika Horelicová
Zlatava Huvarová
Jiřina Knápková
Zdeněk Kotůlek
Emilie Pešková
Anna Plhalová
Jarmila Plšková
Zdeněk Vaculík
Zdeněk Vrána

V měsíci květnu se významného životního jubilea dožívají:

Milan Pastva
Vladimíra Pospíšilová
Marie Rytířová
Marie Szostáková
Hana Vašková
Jana Velímová
Anna Zámorská

V měsíci červnu se významného životního jubilea dožívají:

Bedřich Dufka
Anna Gazdíkova
Marie Hanáková
Zdeněk Hrubý
Bohuslava Hružková
Emil Koritar
František Mikulčík

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti.

Kolik nás přibýlo (leden – březen):

Christina Pleska, Leontýna Ostrčilová, Eliška Bednářová, Josef Hoffej, Jasmina Vališová

Vážení rodiče, vítáme Vaše děťátko a přejeme jemu i Vám mnoho radosti a společného štěstí.

Opustili nás (leden – březen):

Ludmila Vilímková, Josef Perl, Hana Kašpárková, Marta Matlochová, Václav Uhlíř, Petr Váňa, Miroslava Hradilíková, Ludmila Görögová, Milan Lakomý, Stanislav Matlocha, Anna Neumannová

ZADÁNO PRO ŽENY

VEPŘOVÉ NUDLIČKY S BYLINKOVOU RÝŽÍ

600 g vepřové kýty, 2 – 3 lžice oleje, sůl, pepř, snítka rozmarýnu, 2 stroužky česneku, 1 červená paprika, 2 menší mrkve, 200 g hrášku, rýže, 2 hrsti černých oliv, 1 lžice másla, 2 lžice rozmarýnu

- Maso nakrájíme na nudličky, zeleninu na větší kousky,
- v hlubší pánvi rozpálíme olej a maso zprudka opečeme, okořeníme rozmarýnem, opepříme a přidáme nadrobno pokrájený česnek, papriky, mrkev a opékáme, dokud zelenina nezkřehne,
- pak přidáme překrájené lusky, olivy a společně ještě chvíli opékáme, směs osolíme,
- vařenou nebo dušenou rýži promícháme s máslem a rozmarýnem.

V TIPY

Přijde žena šíleně opilá domů a povídá manželovi:

„Ty jsi mě teda pěkně naštvál! Já tě hledám po všech hospodách a ty si tady v klidu myješ nádobi...“

Policista: „Paní řidičko, jak došlo k nehodě?“

Řidička zeleného auta: „Může za to tady pán z červeného auta – přesně tuhle křižovatku jsme měli v testech a správná odpověď byla, že první projede zelený automobil!“

OMYLY ZNÁMÉ A NEZNÁMÉ

Ženy nikdy nepracovaly

Ženy naopak vždycky pracovaly a někdy dokonce dřely víc než muži, přestože starost o děti a domácnost nebyla považována za práci. Mnoho mužů si to ostatně myslí dodnes. Představa, že ženy nepracují, ale že je třeba se o ně starat a opečovávat je, pochází z 19. století, z období biedermayeru. Teprve biedermayerovská společnost si mohla dovolit mít doma ženu, která seděla na kanapi či sofa a věnovala se vyšívání jako princezny v pohádkách. Nepracující žena se stala symbolem blahobytu. Do té doby bylo zcela samozřejmé, že ženy pracovaly na polích, u tkalcovských stavů, ve chlévě či rodinném podniku, ať už se zabýval čímkoliv. Bez její pracovní síly by domácnost často jen těžce přežívala. A když uznáme a pochopíme, že péče o děti či domácnost je práce jako kterákoliv jiná, musíme si také přiznat, že ženy bez práce nikdy nebyly.

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

Autobus: Přerov, aut. st. - Horní Moštěnice, Jednota

Beňov, jede:	P	P	S	P	S, N	P	P, S	P, š
Přerov	5:20	6:25	6:30	9:00	10:00	10:30	12:35	13:55
H. Moštěnice	5:29	6:34	6:39	9:09	10:09	10:39	12:44	14:04
	S, N	P	P	N	P	S, N	P	P, N
	14:50	15:00	16:15	16:40	17:30	18:30	18:45	22:30
	14:59	15:09	16:24	16:49	17:39	18:39	18:53	22:39

Kostelec, jede:	P			P	P, š	S, N	P
Přerov	5:30	6:30	9:30	10:45	13:28	14:40	14:45
H. Moštěnice	5:38	6:39	9:38	10:55	13:34	14:49	14:55
	P	P	P	S, N			
	16:15	17:45	20:10	20:15	22:30		
	16:24	17:54	20:18	20:24	22:37		

Zlín, jede:

Přerov	7:45	8:45	12:00	14:00	17:10	18:25
H. Moštěnice	7:53	8:53	12:08	14:08	17:18	18:33

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Přerov - Horní Moštěnice

			P			P	
Přerov	4:44	5:40	6:43	7:37	9:42	11:32	12:43
H. Moštěnice	4:49	5:44	6:47	7:41	9:46	11:36	12:47
		P		P			
	13:42	14:37	15:42	16:45	17:32	19:08	22:43
	13:46	14:41	15:46	16:49	17:36	19:12	22:47

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

INFORMACE OBČANŮM:

Webové stránky obce Horní Moštěnice umožňují zasílání aktuálních informací na vaši e-mailovou adresu. Pokud o tuto službu máte zájem, můžete se zaregistrovat na www.hornimostenice.cz, odkaz aktuality. Tato služba je poskytována zdarma.

Chcete přijímat aktuální zprávy?

Vydává Obec Horní Moštěnice – adresa redakce:
OÚ Horní Moštěnice, Dr. A. Stojana 41
Horní Moštěnice 751 17, IČO 00301264
e-mail: ouhornimostenice@cbox.cz, petrjankupetr@seznam.cz
www.hornimostenice.cz
Redakční tým: Ing. Marta Ostrčilová, Petr Janků
Korektura: Mgr. Jiřina Ostrčilová
Vychází čtyřikrát ročně – náklad 700 výtisků.
Zaregistrováno pod číslem MK E-12659.
Ročník XX, číslo 2/2021. Horní Moštěnice, březen 2021.
Tisk: Tiskárna KATOS s.r.o.

UPOZORNĚNÍ:
UZÁVĚRKA PŘIJÍMÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ DO PŘÍŠTÍHO ČÍSLA
MOŠTĚNSKÉHO ZPRAVODAJE JE 15. 06. 2021.